

Kaupunkisuunnittelu
kaupunkisuunnittelu@pori.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 1.7.2020

Asia: Isonsannan (8.) kaupunginosan korttelia 19 (osa) koskeva asemakaavan muutosehdotus 609 1731 (Isonsannan sähköasema), päivätty 1.6.2020

Isonsannan sähköaseman kiinteistöä koskeva asemakaavan muutos on tullut vireille Pori Energia Sähköverkot Oy:n aloitteesta. Taustalla on tarve vanhentuneen 110/20 kV:n sähköaseman uudistamiseen ja laajentamiseen. Isonsannan sähköasema sijaitsee Porin keskustan tuntumassa, Kokemäenjoen pohjoisrannalla, Tehdaskadun ja Luotsinmäentien kulmassa. Kaava-alueeseen kuuluu voimassa olevan asemakaavan viisi tonttia. Kaavamuutosaluetta on laajennettu luonnosvaiheen jälkeen saman korttelin tontilla 5, jolle osoitetaan 240 m²:n laajennus viereiseen puistoon. Kyseisellä tontilla oleva paritalo sekä Isonsannan sähköasema suojellaan kaavassa.

Satakunnan Museo on antanut luonnosvaiheen lausuntonsa kaavahankkeesta 20.12.2020. Siinä museo totesi suunnittelualueeseen rajautuvat arvokkaat kulttuuriympäristöt sekä -maisemat, eikä enää toista näitä tietoja tässä lausunnossa. Museo puuttui maakuntakaavan kulttuuriympäristöä koskevien tietojen esittämiseen laadittavassa kaavaselostuksessa sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa sekä kaavamerkintöjen ja määräysten ylimalkaisuuteen ja kehotti täydentämään kaavakarttaa rakennusoikeutta, rakennusaloja sekä rakennusten enimmäiskorkeutta koskevilla tiedoilla sekä osoittamaan kulttuurihistoriallisesti arvokas sähköasema suojelumerkinnällä sekä siihen liittyvällä määräyksellä.

Kaavamuutosalueella sijaitsee vuonna 1939 rakennettu ja vuosina 1948 ja 1971 laajennettu monumentaalinen, punatiilinen sähköasema, josta on tehty asemakaavatasoinen rakennusinventointi syksyn 2019 aikana. Tyyliiltään funktionalistinen, arkkitehti A.H. Gunnar Asplundin suunnittelema sähköasema on arvioitu historiallisesti, rakennushistoriallisesti, rakennustaiteellisesti, kaupunkikuvallisesti ja säilyneisyydeltään arvokkaaksi. Rakennuksen alkuperäiset tyylipiirteet on laajennuksista huolimatta edelleen tunnistettavat.

Luonnosvaiheen jälkeen rakennusinventointi on toteutettu myös tontin 19-5 paritalosta, jonka on suunnitellut arkkitehti Keijo Valli vuonna 1962.

Rakennustaiteellisesti, kaupunkikuvallisesti ja säilyneisyydeltään arvokas rakennus

edustaa rakennusinventointitietojen mukaan ajalleen tyypillistä, mutta Porin oloissa poikkeavan laadukasta asuntoarkkitehtuuria.

Satakunnan Museon kannanotto

Satakunnan maakuntakaavaa ja vaihemaakuntakaavaa koskevat tiedot on kirjattu kaavaselostukseen kulttuuriympäristöjen osalta asianmukaisesti. Sähköaseman muutos- ja laajennushanketta on kuvattu kaavan vaikutuksia koskevassa kappaleessa 4.3.1 museon toivomalla tavalla. Hanketta on myös esitelty museon edustajalle 7.2.2020 paikan päällä sähköasemalla. Sähköaseman sekä myös viereisen pientalon suojelusta on käyty keskustelua kaavaprosessin aikana sekä Pori Energian että kaavanlaatijan kanssa. Museo pitää tässä tapauksessa riittävänä rakennusten julkisivujen suojelemista ja käytettyä kaavamääräystä. Sähköaseman uusimishankkeen toteuttaminen edellyttää muutoksia myös sisätiloihin. Sisätilojen suojelemiselle ei näin ole edellytyksiä, mitä Satakunnan Museo pitää valitettavana.

Kaavakartan merkintöjä ja määräyksiä Satakunnan Museo pitää edelleen muiden viranomaisten tavoin tarpeettoman niukkoina etenkin AP-tontilla 19-5. Kaavassa tulee ohjata vähintäänkin ulkorakennuksen rakentamista sekä aitaamista. Myös suojellun rakennuksen rakennusala tulee osoittaa nykyisen rakennuksen mukaisesti. Samoin tulee sekä energiahuollon (EN) että erityistoimintojen korttelialueen (E-20) merkintöjen yhteyteen lisätä ympäristön hoitamiseen liittyviä määräyksiä.

Satakunnan Museo

Vs. museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Liisa Nummelin

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Päivi Valkama
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Niina Uusi-Seppä
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä